

mig at yttre mig med Hensyn til adskillige af de Bemærkninger, der ere fremkomne. Hvad saaledes angaar Bemærkningen om, at det havde været vor Tanke at indbringe Forslaget i forrige Samling, da var det væsentlig Betimelighedshensyn, der afholdt os derfra; Liden var nemlig trukken saa langt ud, inden man var kommen til en endelig Bestemmelse, at der kun var liden Sandsynlighed for, at Sagen kunde naae synðerlig vidt frem. — Hvad de Erklæringer angaar, der ere indkomne fra Skolekommissionerne til Ministeriet, maa jeg naturligtvis overlade til Enhver at bedømme den, sammenholdte med de Erfaringer, som Enhver har havt Leilighed til at gjøre i Livet; men jeg tror dog, at man maa fastholde, at Opgaven med Mulkteringen har vistnok i 1814 ikke været enten at faae store Mulktebøls ind i Skolekassen eller at ramme Enhver uden Hensyn til, af hvilke Grunde hans Børn have forsojnt Skolen. Det maa aabenbart være ment, at det skulde være Forudsætningen for Mulkteringen, at Forældre eller Børgere svigtede deres Pligt ved ikke at sørge for Børnenes tilhørlige Undervisning, og naar det kan modarbejdes ad andre Veie, ved mindre strenge og mere hensigtsmæssige Midler, forekommer det mig dog, at det var et Forsøg ved. Det er jo allerede paavist, hvor lidt Mulkteringen, navnlig i de senere Aar, har svaret til Forventningerne, og der er jo, som ogsaa den ærede Minister har henvist til, gjennem Skoledirektionerne kommet en almindelig Klage til Orde over mangelfuld Mulktering; men det kunde nok være, at denne mangelfulde Mulktering i en væsentlig Grad har sin Grund i, at de, der skulle udføre Mulkteringen, have en Tølelse af, at Systemet ikke passer. — Dette Forslag er jo som sagt kun at betragte som en midlertidig Bestemmelse, idet man fra alle Sider ønsker at arbejde hen til at faae en almindelig Reform af Almuestolevæsenet. Forsaavidt der nu maatte være Stemning for at fremme et Forslag som dette, maatte med saadanne Endringer, som maatte erkjendes at være ønskelige og hensigtsmæssige, forekommer det mig, at de Erfaringer, man derigjennem vil kunne indvinde i Mellemtiden, indtil en større Lov kan blive gennemført, ville kunne give et ikke uvæsentligt Bidrag til at løse Vanskelighederne; saalænge der derimod ikke er forsojgt Noget uden det, vi kjende fra 1814, saa staar Paastand imod Paastand i et Spørgsmaal, hvørom Meningerne ere meget delte. Jeg vil ikke tale om, at der er delte Meninger om, hvorvidt der overhovedet skal være Skoletvang eller ikke; thi det er aabenbart, at dette Forslag ikke griber ind derti, idet vi endog ville gaa med til at stærpe Tvangen, hvor det viser sig, at Onbet er af den Natur, at der maa tages alvorlig fat derpaa, hvilket man efter dette Forslag ganske anderledes vil kunne gjøre end efter den nuværende Ordning. Vi ere ogsaa villige til at tage de Billigheds- og Betimelighedshensyn, som Omstæn-

dighederne maatte tilraade. — Jeg kan ikke negte, at de Betæneligheder, der ere udtalte af Skolekommissionerne, have ikke kunnet overbevise mig, og jeg skal derfor anbefale det ærede Thing at fremme Forslaget. Med Hensyn til Tilføjninger og Forandringer i Enkeltighederne skulle Forslagsstillerne være meget beredvillige til at vise Smødelommen, forsaavidt de ikke ligefrem gaa ud paa at forrykke Forslagets Hovedtanke.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Worsaae): For at forebygge en Misforstaaelse, der mulig kunde opstaa ved en Utring af den sidste ærede Taler, skal jeg oplyse, at jeg ikke vil se mig i Stand til i indværende Samling at forelægge en almindelig Skolelov, men at alle forberedende Arbejder i denne Henseende blive foretagne i Ministeriet.

Schlegel: Jeg har i en Del Aar havt den Ære at være Medlem af Skolekommissionen i den Kommune, der er den største i Landet næst efter Kjøbenhavn, og jeg maa tilstaa, at efter den Erfaring, som jeg herved har erhvervet, finder jeg, at om det end gaar med det her omhandlede Forhold som med saa mange andre, at der er nogle Mangler i Ordningen deraf, saa forekomme disse mig dog ikke at være af den Betydning, at de skulde gjøre en særskilt Lov om dette Forhold nødvendig. Den nu bestaaende Ordning giver Skolekommissionen al ønskelig Anledning, forekommer det mig, til at forfølge Forsømmelser paa den Maade, som maa anses for den heldigste. Vi følge i vor Skolekommission det Princip, at saa snart et Barn forsojmer Skolen, søger man strax i dets Hjem Underretning om, hvad Grunden til Forsømmelsen har været. Derved kan man paa bedste Maade faae oplyst, om der er nogen lovlig Grund tilstede. Viser det sig saa, at Forsømmelserne ere ulovlige, og undlade Forældrene at lade Barnet møde, efterat de have faaet Tilhøls, blive ved Maanedens Udgang alle de Forældre eller Børgere tilfagte, hvis Børn antages at have gjort sig skyldige i ulovlig Forsømmelse. Skolekommissionen forhandler da med Forældrene og Børgerne alle de Undskyldningsgrunde, der maatte kunne findes, og anses de ikke for tilfredsstillende, saa mulkterer man Bedkommende. Vi vedtog i Frederiksberg Kommunalbestyrelse for 2 eller 3 Aar siden at anvende Mulkterne til Præmier for de Børn, som flittig besøge Skolen, for paa denne Maade at modvirke Forsømmelser, og Resultatet af denne Fremgangsmaade har vist sig saa tilfredsstillende, at Skolemulkterne ere i Færd med aldeles at forsvinde, uagtet vi omhyggelig mulktere alle dem, der forsojme af ulovlige Grunde. Systemet vilde rigtig nok saaledes modarbejde sig selv, naar ikke Kommunalbestyrelsen i den senere Tid havde bevilget andre Midler til at fortsætte Præmiernes Uddeling. Sammenligner man den nuværende Ord-